

ЗАКАРПАТТЯ ВІДКРИВАЄ НОВІ МОЖЛИВОСТІ УКРАЇНСЬКО-РУМУНСЬКОЇ СПІВПРАЦІ

Закарпатська область здійснює транскордонне співробітництво з прикордонними регіонами Сату Маре і Марамуреш Румунії та зацікавлена у прикордонній співпраці у майбутньому. На сьогодні, в рамках низки діючих програм та проектів проходять навчання, програми обміну досвідом та презентації спільних ініціатив та можливостей, здійснюються обговорення майбутніх проектних ідей та формуються спільні програми розвитку прикордонних регіонів України та Румунії.

Міжнародною асоціацією інституцій регіонального розвитку „MAIPP” при партнерстві з українськими та румунськими інституціями, органами влади та самоврядування здійснюється 3 проекти, які зорієнтовані на розвиток пріоритетних напрямків розвитку українсько-румунської співпраці. Серед них: 2 проекти в рамках Програми Добросусідства PHARE CBC Румунія-Україна, а саме: проект „Програма розвитку малого та середнього бізнесу прикордонних територій”, проект "NEURON - мережа для інтеграції, координації та моніторингу місцевих стратегій розвитку

на прикордонних територіях повіту Марамуреш, Закарпатської та Івано-Франківської областей", а також проект „Транскордонне партнерство для сталого розвитку громади”, фінансований Програмою Добросусідства ЄС CBC “Румунія-Україна”, у якому приймають участь Закарпатська область України й повіт Сату Маре Румунії. В рамках зазначених проектів, у червні 2009 року Асоціацією „MAIPP” здійснено ряд стратегічно важливих для прикордонних регіонів зустрічей та навчань.

Так, в рамках проекту „Програма розвитку малого та середнього бізнесу прикордонних територій”, в період з 1 по 8 червня 2009 року, відбувся другий етап програми навчання для представників малого та середнього бізнесу Закарпатської області. Проект здійснюється Фінансовою Академією Сату Маре та спрямований на підвищення кваліфікації фахівців в сфері фінансового менеджменту та розвитку ділового

транскордонного співробітництва. Попередня програма для української групи, проведена у лютому 2009 року, а 2-га сесія - у червні поточного року. Програма зорієнтована на формування загального українсько-румунського сприятливого середовища для співпраці на місцевому рівні та передбачає зустрічі з зацікавленими організаціями та інституціями Сату Маре та Марамуреш. В рамках проекту презентовано навчальний посібник „Менеджмент транскордонних справ”, розроблений Фінансовою Академією Сату Маре. Крім того, для представників МСБ із Закарпаття, провідними науковцями та лекторами Академії здійснені лекції-навчання з питань управління інвестиціями, міжнародної співпраці, управління людськими ресурсами та формування команди, основи загального менеджменту, управління капіталом та ін. Наприкінці проекту, українська група підприємців отримала іменні сертифікати учасника навчання та спеціаліста з питань розвитку МСБ з урахуванням можливостей українсько-румунської співпраці.

В період з 3 по 4 червня 2009 року, в рамках реалізації проекту „Транскордонне партнерство для сталого розвитку громади” та програми офіційних зустрічей, за ініціативою керівництва Асоціації „МАІРР” та Асоціації малого та середнього бізнесу „Ужгород XXI-вік”, відбулися зустрічі з керівниками партнерських організацій і представниками органів влади та самоврядування повітів Сату Маре та Марамуреш. Головна мета зустрічей – проведення підготовчої роботи, зміцнення партнерської мережі та здійснення попередніх досліджень щодо ефективного проведення Форуму Партнерства Україна-Румунія, якій планується провести 8-10 липня 2009 року поблизу українсько-румунського кордону, в с.Солотвино Закарпатської області.

Зокрема, в рамках програми перебування в Румунії, проведено переговори з основними румунським партнерами проекту, директором громадської організації „CREST” доктором Хейа Ботонд. Під час переговорів проведено уточнення цілей і завдань проекту та розроблено спільну концепцію організації та проведення Форуму Партнерств Україна-Румунія. Пан Ботонд, директор організації „CREST” та директор Асоціації малого та середнього бізнесу „Ужгород XXI-вік” Євген Лукша, затвердили організаційний план роботи на подальший період, зокрема щодо проведення Форуму, Дня добросусідства Україна-Румунія та підписання партнерських угод між прикордонними громадами по обидва сторони кордону.

4-го червня відбулася зустріч з Головою департаменту регіонального розвитку Марамурешської повітової ради Даном Кокошіла. Під час робочої зустрічі було обговорено нові шляхи співпраці між прикордонними регіонами України та Румунії. Співрозмовники прийшли до висновку, що одним із пріоритетних напрямків співпраці на сучасному етапі, є створення необхідних умов для забезпечення активної участі органів влади та самоврядування, громадських організацій, державних установ та бізнес сектору у реалізації програм регіонального та місцевого розвитку, програм прикордонного та міжрегіонального співробітництва через ефективне використання можливостей ENPI (European Neighborhood and Partnership Instrument) Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна, програм Північно-Східної Європи (South-East Europe) та Центральної Європи (Central Europe) відповідно до нового програмного циклу Європейського Союзу, на період 2007-2013 років. Обговорюючи етапи реалізації проекту "NEURON - мережа для інтеграції, координації та моніторингу місцевих стратегій розвитку на прикордонних територіях повіту Марамуреш, Закарпатської та Івано-Франківської областей", було погоджено кількість українських учасників та строки навчальної поїздки до Румунії.

Важливою подією перебування українських організацій у Румунії є зустріч з Юліу Ілешем, мером міста Сату-Маре.

З українського боку у зустрічі взяли участь президент Міжнародної Асоціації „МАІРР”, Наталія НОСА та менеджер Асоціації „МАІРР” Василь Базюк, а також

представники Асоціації малого та середнього бізнесу „Ужгород XXI-вік”, а саме: директор Євген Лукша, та менеджер Оксана Шишканич. Темою переговорів стало зміцнення співпраці між партнерами та обговорення перспектив спільної участі у подальших українсько-румунських заходах. Юліу Ілеш поінформував про активну позицію регіонального представництва Союзу українців Румунії в повіті Бая Маре і визначив важливішим заходом наступного місяця, відкриття

пам'ятнику Тарасу Шевченко, який буде встановлено при активній підтримки та ініціативи української меншини Сату Маре. Мер міста Юліу Ілеш, акцентував свою готовність підтримати подальші українсько-румунські ініціативи на рівні міст та прикордонних громад.

Одним із цікавіших заходів, що відбувався під час даної поїздки у Румунію - зустріч української делегації з головою Союзу українців повіту Сату Маре, заступником голови Союзу українців Румунії - Михайлом Мачокою.

Пан Мачока, розповів про напруження, проблемні питання та плани на майбутнє української громади повіту. Зокрема, українська меншина у повіті Сату Маре налічує близько 1500, а взагалі в Румунії проживає близько 62 тисяч румунських українців. Незважаючи на невелику кількість українського населення у повіті, в селі Микула працює восьмирічна українська школа, яка нараховує понад 120

учнів, 23 діти в цьому селі відвідують українськомовний дитячий садочок. Велика увага приділяється вихованню української меншини на літературному та культурному надбанні відомих на Україні та за кордоном письменників, а також на прикладі видатних, але на жаль, не зовсім відомих для українського читача румунських українців. В Румунії, видаються українські друковані видання, серед яких румунською мовою - газета Союзу Українців Румунії „Український кур'єр”, українською мовою – культурно-просвітницький часопис Союзу українців Румунії, газета „Вільне слово”, літературно-культурний журнал українських письменників Румунії „Наш голос”, журнал для українських дітей Румунії „Дзвоник” та інші видання.

У цей, 2009 рік, рік 195-ї річниці від дня народження Тараса Шевченка, в Бухаресті за ініціативою Союзу українців Румунії та Посольства України в Румунії, було організовано та проведено величне свято. До парку Херестреу для покладання квітів видатному українському національному поету прийшли представники української громади Бухарестської філії Союзу українців Румунії, Посольства, Консульства і Культурно-інформаційного центру України в Румунії, Міністерства культури і мистецтв, а також представники науки, освіти та студенти українського відділення Бухарестського університету. Відповідні **свята буде**

проведено і в центрі міста Сата Маре 1-го липня 2009 року, з нагоди відкриття нового пам'ятника Тарасу Шевченка. Для всієї української громади в Румунії та України, дана подія є надзвичайно важливою та визначною. В ході розмови з Михайлом Мачока стало зрозуміло, що свято відбудеться завдяки державної, регіональної та місцевої фінансової підтримки органів влади та самоврядування Румунії, а також закарпатської ініціативної групи під керівництвом директора творчого об'єднання програм нацменшин Закарпатської обласної державної телерадіокомпанії Віктора Фокші.

Підбиваючи підсумки зустрічі, директор Асоціації „МАІРР” Вадим Пилипенко оцінив діяльність філії Союзу Українців Румунії в повіті Бая-Маре, під керівництвом Михайла Мачоки, який із свого боку люб'язно запросив керівників Асоціації до міста Бая-Маре, на відкриття пам'ятника Тарасу Шевченка.

Наталія Носа
Вадим Пилипенко

*Міжнародна Асоціація Інституцій регіонального розвитку „МАІРР”
тел. 67-30-81 www.iardi.org e-mail: iardi@ukr.net*

08.06.2009